

F.—RELIGIOUS AFFAIRS.

၈။ ။ သာသနာရေး။

၁၃၁၁ ခုနှစ်၊ ဝိနိစ္ဆယဌာနအက်ဥပဒေ။

[၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ အမှတ် ၆၅။] (၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ မေလ ၂၉ ရက်။)

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပွားသော ဝိနည်းဓမ္မကံ အဓိကရုဏ်းမှုများကို ကြားနာစစ်ဆေး၍ ဝိနည်းတော်နှင့်အညီ စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်းအလို့ငှာ ဝိနိစ္ဆယဌာနများ တည်ထောင်အပ်သည်ဖြစ်သောကြောင့်—

အောက်ပါအတိုင်းအက်ဥပဒေအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

၁။ ။ (၁) ဤဥပဒေကို၊ ၁၃၁၁ ခုနှစ်၊ ဝိနိစ္ဆယဌာနဥပဒေဟုခေါ်ရမည်။

(၂) ။ ၎င်းသည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတဝှမ်းလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည်။

(၃) ။ (က) ၎င်းသည်နိုင်ငံတော်သမ္မတက အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသည့်နေ့များ^၁ အမည်၊ အာဏာတည်ရာ နယ် အဝန်းနှင့် အာဏာ စတင်သည့် နေ့ရက်။

(ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတွင် ပါဝင်သော အရပ်ဒေသများကို ပိုင်းခြား၍၊ ဆိုင်ရာအရပ်ဒေသများ၌ ဤဥပဒေ အာဏာတည်ရမည့်နေ့ရက်ကို ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သည်။

(ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည်၊ ဤဥပဒေရှိ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ပုဒ်မများနှင့် ၎င်း၏ ဒုတိယဇယားရှိ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများကို သီးခြား၍သက်ဆိုင်ရာ အရပ်ဒေသများ၌ လက်ဦးအာဏာ တည်စေရန်နှင့် ယင်းသို့အာဏာတည်ရမည့်နေ့ရက်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သည်။

(ဃ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည်၊ အရပ်ဒေသ တစ်ခုတခုတွင် ဤဥပဒေ၏ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာပုဒ်မများမှတစ်ပါး အခြားပုဒ်မများ အာဏာတည်ရမည့်နေ့ရက်ကို နိုင်ငံတော်ဝိနည်းမိန့် ဆရာတော်များ၏ ထောက်ခံချက်အရ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ရမည်။

၂။ ။ (၁) ဤဥပဒေတွင်—

(က) “ မြို့နယ် ” ဆိုသည်မှာ မြို့ပိုင်တပိုင်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော နယ်မြေရပ်ကွက်ကို ဆိုလိုသည်။

(ခ) “ ခရိုင် ” ဆိုသည်မှာ၊ အရေးပိုင် တပိုင်ဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သော နယ်မြေရပ်ကွက်ကို ဆိုလိုသည်။

(၂) ဤဥပဒေအလို့ငှာ ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းနှင့် ကရင်နီပြည်နယ်အသီးသီးကို ခရိုင်တခုစီဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(က) ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ဝန်ထောက်တပိုင်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော နယ်မြေကို မြို့နယ် တခုဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(ခ) ကရင်နီပြည်နယ်တွင် ကန္တာရဝတီတော်လှခံနှင့်ကြယ်ပိုးကြီးနယ်အသီးသီးကို မြို့နယ်တခုစီဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

^၁ ဤအက်ဥပဒေသည် ရန်ကုန်မြို့၌ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ မေလ ၂၉ ရက်နေ့၊ မန္တလေးမြို့၌ ၀၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇွန်လ ၁၀ ရက်နေ့တွင် အာဏာတည်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံမြန်မာစာ၊ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ အပိုင်း ၁၊ စာမျက်နှာ ၃၄၆ နှင့် ၃၀၃ တွင်ကြည့်။

^၂ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေတွင် “ကရင်နီပြည်နယ်” ဆိုသည့်စကားရပ်အစား၊ “ကယားပြည်နယ်” ဆိုသည့်စကားရပ်ကို၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၆၂ အရ ထည့်သွင်းသည်။

(၃) ရန်ကုန်မြို့နှင့် မန္တလေးမြို့များကို ဤဥပဒေ၏ တတိယဇယားရှိနည်းဥပဒေများတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း ပိုင်းခြား၍ မြို့နယ်များသတ်မှတ်ရမည်။

နယ်နိမိတ်
များကို ပြောင်း
လဲသတ်မှတ်ရန်
အာဏာ။

၃။ ။ နိုင်ငံတော် ဝိနည်းမိန့် ဆရာတော်များသည် ခရိုင်၊ သို့မဟုတ် မြို့နယ်တစ်ခုခု၏ နယ်နိမိတ်ကို အခါကာလအားလျော်စွာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ သတ်မှတ်နိုင်သည်။

ဝိနိစ္ဆယ ဌာန
များနှင့်စီရင်ခွင်
အာဏာ နယ်နိ
မိတ်များ။

၄။ ။ (၁) ဤဥပဒေအရ အောက်ပါ ဝိနိစ္ဆယဌာနများကို တည်ဆောက်အပ်သည်။

- (က) မြို့နယ်ဝိနိစ္ဆယဌာန။
- (ခ) ခရိုင်ဝိနိစ္ဆယဌာန။
- (ဂ) နိုင်ငံတော်ဝိနိစ္ဆယဌာန။

(၂) (က) မြို့နယ် ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့် ခရိုင် ဝိနိစ္ဆယဌာနများ၏ စီရင်ခွင်အာဏာ နယ်နိမိတ်မှာ ထိုဌာနတည်ရှိရာမြို့နယ်နှင့် ခရိုင်အသီးသီးဖြစ်စေရမည်။

(ခ) နိုင်ငံတော် ဝိနိစ္ဆယဌာန၏ စီရင်ခွင်အာဏာနယ်နိမိတ်မှာ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ထုဂန်းလုံးဖြစ်စေရမည်။ နိုင်ငံတော် ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်များသည် အခါကာလအားလျော်စွာ မိမိတို့လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်သော အရပ်ဒေသများတွင် နိုင်ငံတော် ဝိနိစ္ဆယဌာနခွဲများ တည်ထောင်ထားရှိနိုင်သည်။

(၃) ဤဥပဒေအလို့ငှာ ခရိုင်ဝိနိစ္ဆယဌာနသည် နိုင်ငံတော်ဝိနိစ္ဆယဌာန၏လက်အောက်ခံဖြစ်စေရမည်။ မြို့နယ်ဝိနိစ္ဆယဌာနသည် နိုင်ငံတော် ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့် ခရိုင်ဝိနိစ္ဆယဌာနတို့၏ လက်အောက်ခံဖြစ်စေရမည်။

ဝိနိစ္ဆယ ဌာန
ဆိုင်ရာ ဝိနည်း
မိန့်များ။

၅။ ။ (၁) အဓိကရုဏ်းမှုတခုကို ကြားနာ စစ်ဆေး စီရင်ဆုံးဖြတ်ရန်အလို့ငှာ မြို့နယ်၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်ဝိနိစ္ဆယဌာနတခုမှာ ဆိုင်ရာမြို့နယ်၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော် အနည်းဆုံး သုံးပါး ပါဝင်စေရမည်။

(၂) အဓိကရုဏ်းမှုတခုကို ကြားနာစစ်ဆေး စီရင်ဆုံးဖြတ်ရန်အလို့ငှာ နိုင်ငံတော်ဝိနိစ္ဆယဌာနမှာ နိုင်ငံတော် ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော် အနည်းဆုံး သုံးပါးပါဝင်စေရမည်။

(၃) ပုဒ်မခွဲ (၁) နှင့် (၂) တွင် ရည်ညွှန်းထားသည့်မြို့နယ်၊ သို့မဟုတ်ခရိုင်၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော် ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်တပါးပါးသည် မကျန်းမာသည့်အကြောင်းကြောင့်သော်၎င်း၊ အခြားမလွဲမရှောင်သာသည့် အကြောင်းတရပ်တခုကြောင့်သော်၎င်း၊ မပြီးမပြတ်ရှိနေသည့်အမှုကို ဆက်လက်ကြားနာခြင်း မပြုနိုင်သော်၊ ဆိုင်ရာဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် ကျန်ရှိသည့် ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်များက ဆိုင်ရာ ဝိနည်းမိန့် ဆရာတော်တပါးအား ထိုအမှုကို ဆက်လက် ကြားနာရန်စာဖြင့် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ရမည်။ ထိုဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်မှာ အစကပင် ထိုဝိနိစ္ဆယ ဌာနတွင်ပါဝင်ဘိသကဲ့သို့ ထိုအမှုကို ဆက်လက်ကြားနာရမည်။

ဝိနည်းမိန့်နှင့်
ဩဂါဒါစရိယ
ဆရာတော်များ
ရွေးကောက်
တင်မြှောက်
ခြင်း။

၆။ ။ (၁) မြို့နယ်ဝိနိစ္ဆယဌာနတခုအတွက် မြို့နယ်ဝိနည်းမိန့် ဆရာတော်အများဆုံး ဆယ်ပါးနှင့် မြို့နယ်ဩဂါဒါစရိယ ဆရာတော်အများဆုံးဆယ်ပါးကို ဤဥပဒေ၏ ဒုတိယဇယားရှိရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံတော်ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်များက၊ မြို့နယ်၊ သို့မဟုတ်ခရိုင်တခုတွင် ဤပုဒ်မခွဲအရ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ထားသော ဆိုင်ရာဝိနည်းမိန့် ဆရာတော်များ၏ အရေအတွက်မှာ မလုံလောက်ဟု သဘောရှိလျှင်၊ ထိုမြို့နယ်၊ သို့မဟုတ်ခရိုင်တွင်မိမိတို့လိုအပ်သည်ဟု

ထင်မြင်သည့်အရေအတွက်အထိ ဆိုင်ရာဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်များကို အဆိုပါနည်းဥပဒေများနှင့်အညီ နောက်ထပ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်စေနိုင်သည်။

(၂) (က) ခရိုင်ဝိနိစ္ဆယဌာနအတွက်ပုဒ်မခွဲ (၁) အရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသော မြို့နယ် ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်တို့က မြို့နယ်တစ်ခုလျှင် ခရိုင်ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော် နှစ်ပါးနှင့် ခရိုင်ဩဝါဒါစရိယ ဆရာတော် နှစ်ပါးကျစီသော်၎င်း၊ ခရိုင်ဝိနိစ္ဆယဌာနတည်ရှိရာ မြို့အသီးသီးတွင် မြို့နယ်တစ်ခုလျှင် လေးပါးကျစီသော်၎င်း၊ ဤဥပဒေ၏ ဒုတိယဇယားရှိရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။

(ခ) ရန်ကုန်မြို့နှင့် မန္တလေးမြို့အသီးသီးတွင် ပုဒ်မ ၂ (၃) အရ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ထားသော မြို့နယ်တစ်ခုလျှင် ထိုမြို့နယ်အတွက် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်းခံရသောမြို့နယ်ဝိနည်းမိန့် ဆရာတော်တို့က ခရိုင်ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်လေးပါးနှင့်ခရိုင်ဩဝါဒါစရိယ ဆရာတော်လေးပါးကျ အဆိုပါ နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။

(၃) (က) နိုင်ငံတော်ဝိနိစ္ဆယဌာနအတွက်ပုဒ်မခွဲ (၂) အရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသော ခရိုင်ဝိနည်းမိန့် ဆရာတော်တို့က ခရိုင်တစ်ခုလျှင် နိုင်ငံတော်ဝိနည်းမိန့် ဆရာတော်တပါးနှင့် နိုင်ငံတော်ဩဝါဒါစရိယ ဆရာတော်တပါးကျအဆိုပါနည်းဥပဒေများနှင့် အညီရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။

(ခ) ရန်ကုန်မြို့နှင့်မန္တလေးမြို့ အသီးသီးအတွက်မှာမူ၊ ဆိုင်ရာခရိုင်ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်များက နိုင်ငံတော် ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်ကိုးပါးနှင့် နိုင်ငံတော် ဩဝါဒါစရိယ ဆရာတော်ကိုးပါးကျစီ အဆိုပါနည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။

(ဂ) အရေအတွက် နည်းပါးသောဂိုဏ်းသံဃာများ အများအတွက်ထောက်ထား၍—

(၁) နိုင်ငံတော်အထက်ပိုင်းတွင် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းက နိုင်ငံတော်ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော် တပါးနှင့် နိုင်ငံတော် ဩဝါဒါစရိယ ဆရာတော်တပါးကိုအဆိုပါ နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။

(၂) နိုင်ငံတော်အောက်ပိုင်းတွင် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းနှင့် ခွါရဂိုဏ်း အသီးသီးက တဂိုဏ်းလျှင် နိုင်ငံတော်ဝိနည်းမိန့် ဆရာတော်တပါးနှင့် နိုင်ငံတော်ဩဝါဒါစရိယ ဆရာတော်တပါးကျ အဆိုပါ နည်းဥပဒေများနှင့် အညီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။

၇။ ။ (၁) ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသည့်မြို့နယ်သို့မဟုတ် ခရိုင်ဝိနည်းမိန့်ဆရာ တာဝန်ခံ ဆရာတော်တို့က ဆိုင်ရာဝိနိစ္ဆယဌာနအတွက်သော်၎င်း၊ နိုင်ငံတော်ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်တို့က နိုင်ငံတော် ဝိနိစ္ဆယဌာနအတွက်၊ သို့မဟုတ်နိုင်ငံတော်ဝိနိစ္ဆယဌာနခွဲအတွက်သော်၎င်း၊ပုဒ်မခွဲ (၃) ပါတာဝန် ဝတ်တရားများကိုဆောင်ရွက်ရန်မိမိတို့အထဲမှ တာဝန်ခံဆရာတော်တပါးနှင့် ထိုတာဝန်ခံဆရာတော် က အကြောင်းအားလျော်စွာလွှဲအပ်သောတာဝန်ဝတ်တရားများကိုဆောင်ရွက်ရန် တွဲဘက်တာဝန်ခံ ဆရာတော်တပါးကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။ တာဝန်ခံဆရာတော်နှင့် တွဲဘက်တာဝန်ခံဆရာ တော်အသီးသီးမှာ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့်နေ့မှစ၍ တနှစ်တာဝန်ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၂) တာဝန်ခံဆရာတော်နှင့် တွဲဘက်တာဝန်ခံ ဆရာတော်အသီးသီးတို့သည် အဓိက ရုဏ်းမှုများကို ကြားနာစစ်ဆေး စီရင်ဆုံးဖြတ်သော ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်များမဖြစ်စေရ။

(၃) တာဝန်ခံဆရာတော် အသီးသီး၏ တာဝန်ဝတ်တရားများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်စေရမည်။

(က) ဝိနိစ္ဆယဌာနအတွက် အဓိကရုဏ်းမှုကို ကြားနာစစ်ဆေး စီရင်ဆုံးဖြတ်ရမည့် ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်များရွေးချယ်ရန်။

- (ခ) မိမိထံတင်သွင်းသည့်စောဒနာဝင်လွှာ၊ စုဒ္ဓိတက၏ချေလွှာနှင့် စောဒကနှင့် စုဒ္ဓိတကတို့၏လျှောက်လဲစာများကိုလက်ခံရန်။
- (ဂ) သက်ဆိုင်ရာစုဒ္ဓိတက၊ သို့မဟုတ်စောဒနာဝင် စုဒ္ဓိတကသို့အကြောင်းကြားစာ ထုတ်ရန်။
- (ဃ) ချေလွှာတင်သွင်းရမည့်နေ့ရက်၊ သို့မဟုတ်အမှုကြားနာမည့်နေ့ရက်ချိန်းရန်။
- (င) အမှုသည်များနှင့်သက်သေများ၏ ထွက်ဆိုချက် အကျဉ်းချုပ်ကိုရေးမှတ်ရန်၊ သို့မဟုတ်ရေးမှတ်စေရန်။
- (စ) အမှုအသီးသီးကိုသီးခြားအမှတ်စဉ်၍ အမှုမှတ်တမ်းကို ကောင်းစွာထားရှိရန်။
- (ဆ) အမှုမှတ်တမ်းတွင်ပါဝင်သည့်စီရင်ချက်၊ သို့မဟုတ်အခြားစာချုပ် စာတမ်းများ ၏မိတ္တူကို လျှောက်ထားတောင်းဆိုသည့် အမှုသည်အားပေးရန် အတွက် စီစဉ်ရန်။
- (ဇ) ပုဒ်မ ၂၃၊ ပုဒ်မ ၂၄၊ သို့မဟုတ်ပုဒ်မ ၃၂ (၃) အရ တရားမချိုးများ သို့အကြောင်းကြားရန်။
- (ဈ) ဆိုင်ရာဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနက ဆရာတော်များဆင့်ဆိုသည့် အခြားအလုပ်ဝတ်တရား များကိုဆောင်ရွက်ရန်။

ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာန ၏တည်နေရာ။

၈။ ။ မြို့နယ်၊ သို့မဟုတ်ခရိုင်၊ သို့မဟုတ်နိုင်ငံတော်ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာန၏တည်ရာဋ္ဌာနကို ဆိုင်ရာ တာဝန်ခံ ဆရာတော်၏ ကျောင်းတွင်ဖြစ်စေ၊ ထိုဆရာတော်က မိမိအစဉ်မပြတ်သွားလာဆောင်ရွက် နိုင်ရန်သင့်လျော်သည်ထင်မြင်သည့် အခြားဋ္ဌာန တစ်ခုခုတွင်ဖြစ်စေ သတ်မှတ်ရမည်။

နိုင်ငံတော် ဝိနည်းမိန့်နှင့် ဩဝါဒါစရိယ ဆရာတော်များ၏ ဂုဏ်အင်္ဂါအရည်အချင်း များ။

၉။ ။ (၁) နိုင်ငံတော်ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်၊ နိုင်ငံတော်တာဝန်ခံ ဆရာတော်နှင့်နိုင်ငံ တော်တွဲဘက်တာဝန်ခံဆရာတော်အသီးသီးမှာ၊ အောက်ပါဂုဏ်အင်္ဂါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံစေ ရမည်။

- (က) သိက္ခာတော် ၃၀ ကျော်သောမဟာထေရ်ကြီးဖြစ်စေရမည်။
- (ခ) နိုင်ငံတွင်ထင်ရှားကျော်စောသောဗဟုသုတပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေရမည်။
- (ဂ) ပရိယတ္တိဆေက ဝိသာရဒ ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံစေရမည်။
- (ဃ) ဝိနယဂရုက လဇ္ဈိပေသလသိက္ခာကာမဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံစေရမည်။
- (င) သမစိတ္တရှိ၍ကာလညှာ၊ ခေတ္တညှာ၊ ဓမ္မညှာ၊ ပုဂ္ဂလသာဓါရဏဆေကဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံစေရမည်။
- (စ) ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူအများတို့ယုံကြည်ကိုးစားခြင်း ကြည်ညိုခြင်းကို ခံထိုက် သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေရမည်။
- (ဆ) ကျရောက်သောတာဝန်ဝတ်တရားများကိုကေနပ်မှုချ ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်စေရမည်။

(၂) နိုင်ငံတော်ဩဝါဒါစရိယ ဆရာတော် အသီးသီးမှာပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (က)မှ(စ) အထိဂုဏ်အင်္ဂါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာတော်ကြီးများ ဖြစ်စေရမည်။

၁၀။ ။ (၁) ခရိုင်ဝိနည်းမိရ်ဆရာတော်၊ ခရိုင်တာဝန်ခံဆရာတော်နှင့် ခရိုင်တွဲဘက်
တာဝန်ခံ ဆရာတော်အသီးသီးမှာ၊ အောက်ပါဂုဏ်အင်္ဂါအရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံစေရမည်။

ခရိုင်ဝိနည်းမိရ်
နှင့်ဩဝါဒါစရိ
ယဆရာတော်
များ၏ဂုဏ်
အင်္ဂါအရည်အ
ချင်းများ။

- (က) သိက္ခာတော် ၂၀ ကျော်သောမဟာထောင်ဖြစ်စေရမည်။
- (ခ) ခရိုင်အတွင်း၌ကျော်စောသော ဗဟုသုတပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေရမည်။
- (ဂ) လောကီ၊ လောကုတ္တရာ နှစ်ဌာနတို့၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ၍ လုံ့လဥဿာဟနှင့် ပြည့်စုံစေရမည်။
- (ဃ) ဝိနယဂရုကလဇ္ဇိပေသလ သိက္ခာကာမဖြစ်စေရမည်။
- (င) သမဓိတ္တရှိ၍ကာလညူ၊ ခေတ္တညူ၊ ဓမ္မညူ၊ ပုဂ္ဂလသာဓါရဏဆေက ဖြစ်စေရမည်။
- (စ) ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူအများတို့ ယုံကြည်ကိုးစားခြင်းကို ခံထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်စေရမည်။
- (ဆ) မိမိအပေါ်ကျရောက်သော တာဝန်ဝတ်တရားများကို ကေန့်မချဆောင်ရွက် နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေရမည်။

(၂) ခရိုင်ဩဝါဒါစရိယဆရာတော်အသီးသီးမှာ၊ သိက္ခာတော် ၃၀ ကျော်၍ပုဒ်မခွဲ (၁)၊
အပိုဒ် (ခ)မှ (စ) အထိဂုဏ်အင်္ဂါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသောဆရာတော်များဖြစ်စေရမည်။

၁၁။ ။ (၁) မြို့နယ်ဝိနည်းမိရ်ဆရာတော်၊ မြို့နယ်တာဝန်ခံဆရာတော် နှင့် မြို့နယ်တွဲ
ဘက်တာဝန်ခံဆရာတော် အသီးသီးမှာ၊ အောက်ပါဂုဏ်အင်္ဂါအရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံစေရမည်။

မြို့နယ်ဝိနည်း
မိရ်နှင့်ဩဝါဒါ
စရိယဆရာ
တော်များ၏
ဂုဏ်အင်္ဂါအ
ရည်အချင်း
များ။

- (က) သိက္ခာတော် ၂၀ အောက် မငယ်သော မထောင်ဖြစ်စေရမည်။
- (ခ) မြို့နယ်အတွင်း၌ထင်းရှားကျော်စောသောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေရမည်။
- (ဂ) လောကီ၊ လောကုတ္တရာ နှစ်ဌာနတို့၌ ကျွမ်းကျင် လိမ္မာ၍ လုံ့လဥဿာဟ နှင့်ပြည့်စုံစေရမည်။
- (ဃ) ကျောင်းတိုင်းကျောင်းပိုင်ဖြစ်စေရမည်။ သို့မဟုတ်စာသင်တိုက်တစ်ခုအတွင်း ၌ အမြဲနေထိုင်သောတိုက်အုပ်၊ တိုက်ကြပ်၊ စာချတာဝန်တခုခု ဆောင်ရွက် နေသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေရမည်။
- (င) ဝိနယဂရုက လဇ္ဇိပေသလ ဖြစ်စေရမည်။
- (စ) ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူအများတို့ ယုံကြည်ကိုးစားခြင်း ကြည်ညိုခြင်းကိုခံထိုက် သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေရမည်။
- (ဆ) သမဓိတ္တရှိ၍ ကာလညူ၊ ခေတ္တညူ၊ ဓမ္မညူ၊ ပုဂ္ဂလ သာဓါရဏဆေက ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်စေရမည်။
- (ဇ) မိမိအပေါ်ကျရောက်သောတာဝန်ဝတ်တရားများကို ကေန့်မချကျေပြန်စွာ တမ်းဆောင်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေရမည်။

(၂) မြို့နယ်ဩဝါဒါစရိယဆရာတော်အသီးသီးမှာ၊ သိက္ခာတော် ၃၀ ကျော်၍ပုဒ်မခွဲ
(၁)၊ အပိုဒ် (ခ)မှ (ဆ) အထိ ဂုဏ်အင်္ဂါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာတော်များ ဖြစ်စေရမည်။

၁၂။ ။ (၁) ရွေးကောက်တင်မြှောက်ပြီးသော ရာထူးအသီးသီးအတွက် သက်တမ်း အရည်အချင်း
ဟူ၍ ပိုင်းခြားထားခြင်းမရှိ။ သို့ရာတွင် ယင်းသို့ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်းခံရသည့် ဆရာတော် ဖျက်ယွင်းခြင်း။

တပါးသည် အောက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းတခုခုကြောင့် အရည်အချင်းပျက်ယွင်းလျှင် မိမိ၏ဆိုင်ရာ ရာထူးမှ ရပ်စဲသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

- (က) လူထွက်သော်၎င်း။
- (ခ) ပျံ့တော်မူသော်၎င်း။
- (ဂ) စိတ်ပျို့လွင့်ရှူးသွပ်သော်၎င်း။
- (ဃ) တာဝန်မဆောင်နိုင်အောင် မကျန်းမမာသော်၎င်း။
- (င) ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံသည့် နယ်၏ပြင်ပသို့ ပြောင်းရွှေ့သော်၎င်း။
- (စ) အယူတပါးပြောင်းရွှေ့သော်၎င်း။
- (ဆ) အန္တိမဝတ္ထုဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခံရသော်၎င်း။
- (ဇ) ရာဇဝတ်မှုဖြင့်အပြစ်ခံရသော်၎င်း။
- (ဈ) လဉ္စနဂ္ဂါဟအပြစ်ထင်ရှားသော်၎င်း။
- (ည) [ဝေါဟာရ ဝဂ်လာ]° အလဇ္ဈိလက္ခဏာစသည်ကိုအစဉ်ပြုနေသော်၎င်း။
- (ဋ) အကြောင်းမလုံလောက်ဘဲ (၃)ကြိမ်တိုင်တိုင် မိမိအပေါ်ကျရောက်သော တာဝန်ကို မဆောင်ရွက်ဘဲ ပျက်ကွက်သော်၎င်း။

(၂) ပုဒ်မခွဲ(၁)ပါ အင်္ဂါတပါးပါးပျက်ယွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုဆိုင်ရာတာဝန်ခံ ဆရာတော်က ဆိုင်ရာဗိနည်းမှီရိအဖွဲ့သို့ တိုင်ကြားလျှောက်ထားရမည်။ ထိုအခါ ဆိုင်ရာဗိနည်းမှီရိအဖွဲ့က အရေးယူဆုံးဖြတ်ရမည်။

လစ်လပ်သောနေရာများကိုဖြည့်သွင်းခြင်း။

၁၃။ ။(၁) ပုဒ်မ ၁၂ တွင်ရည်ညွှန်းထားသည့်အကြောင်းတစုံတခုကြောင့် ရာထူးလစ်လပ်သောအခါ၊ ဆိုင်ရာတာဝန်ခံ ဆရာတော်က၊ ဆိုင်ရာဗိနည်းမှီရိအဖွဲ့များကို အကြောင်းကြားပြီးလျှင်၊ ရာထူးလစ်လပ်သည့်နေ့မှ နှစ်လအတွင်း၊ ဤဥပဒေ၏ ဒုတိယဇယားရှိ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်၍လစ်လပ်သည့်နေရာကိုဖြည့်သွင်းရမည်။

(၂) ပုဒ်မ ၁၂ တွင်ရည်ညွှန်းထားသည့်အကြောင်း တစုံတခုကြောင့်မြို့နယ်၊ သို့မဟုတ်ခရိုင်၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်တာဝန်ခံဆရာတော်၏ ရာထူးဖြစ်စေ၊ တွဲဘက်တာဝန်ခံဆရာတော်၏ ရာထူးဖြစ်စေ လစ်လပ်သောအခါ၊ ဆိုင်ရာဗိနည်းမှီရိအဖွဲ့က ယင်းသို့ လစ်လပ်သည့်နေရာကို ပုဒ်မ ၇ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ မြန်နိုင်သလောက် မြန်မြန်ဖြည့်သွင်းရမည်။ယင်းသို့ရာထူးဖြည့်သွင်းသည့် ဆရာတော်သည် ယခင်ရာထူးမှ ရပ်စဲရသောဆရာတော်၏ ရာထူးသက်တမ်းကုန်ဆုံးမည့် နေ့အထိ တာဝန်ဆောင်ရွက်ရမည်။

စာရေးနှင့် မင်းစေများကို ခန့်ထားခြင်း။

၁၄။ ။(၁) မြို့နယ်၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာန အသီးသီးအတွက် လိုအပ်သော စာရေးများနှင့် မင်းစေများကို၊ ဆိုင်ရာမြို့နယ်၊ သို့မဟုတ်ခရိုင်၊သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်တာဝန်ခံဆရာတော်က၊ မည်ကဲ့သို့အရည်အချင်းရှိသောသူများကို စာရေးများနှင့် မင်းစေများအဖြစ် ခန့်ထားရမည်ဟု ညွှန်ကြား၍၊ ဆိုင်ရာမြို့နယ်၊ သို့မဟုတ်ခရိုင်၊ သို့မဟုတ်နိုင်ငံတော်အစိုးရက ခန့်ထားပေးရမည်။

(၂) ထိုစာရေးများနှင့် မင်းစေများမှာ လူများသာဖြစ်စေရမည်။ ထိုပြင် ထိုလူများ၏ အပေါ်တွင် ပစ္စည်းဥစ္စာနှင့်စပ်လျဉ်းသော ကိစ္စတစုံတရာအတွက် ဌာနဆိုင်ရာစုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ပြုလုပ်ရန်ရှိ၍ သက်ဆိုင်ရာခရိုင်တရားမရုံးက စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးလျှင် ထိုကဲ့သို့သောအမိန့်ကို ချမှတ်သောအခါ ဝိနည်းမှီရိဆရာတော်များနှင့်မသက်ဆိုင်စေရ။

° ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ အက်ဥပဒေ အမှတ် ၈ အရ အစားထည့်သွင်းသည်။

(၃) ဝိနိစ္ဆယဌာနအသီးသီး၏စရိတ်၊စာရေး မင်းစေတို့၏ အခကြေးငွေနှင့် ဝိနည်းမိရ် ဆရာတော် တာဝန်ခံဆရာတော်နှင့် တွဲဘက်တာဝန်ခံဆရာတော်တို့၏ ဝိနိစ္ဆယဌာန မှုခင်းကိစ္စ ဆိုင်ရာခရီးစရိတ်များအတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရက တာဝန်ယူရမည်။

၁၅။ ။(၁) အခြားတည်ဆဲဥပဒေအရာတွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ ဤဥပဒေ အရ၊ ဖွဲ့စည်းထားသော ဝိနိစ္ဆယဌာနများမှာ ဤဥပဒေတွင် တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သဘောအဓိပ္ပါယ် ရောက်အောင်ဖြစ်စေ လက်ခံခြင်းပြုစေရန် တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသည့် အမှုများမှတစ်ပါး အခြား ဝိနည်းဓမ္မကံ အဓိကရုဏ်းမှုအားလုံးကို ဤဥပဒေအရ ကြားနာစစ်ဆေး၍ ဝိနည်းတော်နှင့်အညီ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရန် အခွင့်အာဏာရှိစေရမည်။

ကြားနာစစ် ဆေး၍စီရင်ဆုံး ဖြတ်ရမည့် ဝိနည်းဓမ္မကံအဓိ ကရုဏ်းမှုများ။

(၂) ပုဒ်မခွဲ(၁) အလို့ငှါ ဝိနည်းဓမ္မကံအဓိကရုဏ်းမှုဆိုသည်မှာ၊ အောက်ပါတို့ကို ဆိုလိုသည်။

- (က) ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းမှု။
- (ခ) အနုဝါဒါဓိကရုဏ်းမှု။
- (ဂ) အာပတ္တာဓိကရုဏ်းမှု။
- (ဃ) ကိစ္စာဓိကရုဏ်းမှု။

ရှင်းလင်းချက်။ ။အခွေတော် ဝေါဟာရိက ဝိနိစ္ဆယောဇ္ဇတိယံ ပဗ္ဗဇိတာအဓိကရုဏန္တိ ဝိဝဒန္တိ။ ။တရားသူကြီးတို့သည် ဆုံးဖြတ်အပ်သော ဝေါဟာရသို့ဟာဟု ငြင်းခုံ၍ လဟုဘာဏ် ဂရု ဘာဏ် အရပ်ရပ် ကျောင်းကန်ဇရပ် တန်ဆောင်းစသောမရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောထာဝရဝတ္ထု၊သင်္ကန်း၊ သပိတ်၊ ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်စသော ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ဇာန်မဝတ္ထု၊ ကျောင်းအာရာမ်မြေ၊ ကျောင်းအား လူဒါန်းအပ်သော လယ်ယာဝတ္ထုကံမြေ၊ တရားတွေ့မှုကို လူတို့ဝေါဟာရ အခွေ၊ ရဟန်းတို့ဝေါဟာရ အဓိကရုဏဟု ခေါ်သည်။

- (က) အဓမ္မစသော ၁၀ ပါးသော ဘေဒကရ ဝတ္ထုဖြင့် ငြင်းခုံခြင်းကို ဝိဝါဒါ ဓိကရုဏ်းဟု ခေါ်သည်။
- (ခ) သီလဝိပတ္တိ၊ အာစာရဝိပတ္တိ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ၊ အာဇီဝဝိပတ္တိအားဖြင့် သေးပါး သော ဝိပတ္တိတို့တွင်၊ တပါးပါးသော ဝိပတ္တိဖြင့် စွပ်စွဲခြင်းကို အနုဝါဒါ ဓိကရုဏ်းဟု ခေါ်သည်။
- (ဂ) မာတိကာ၌လာသော အာပတ် ၅ ပုံ၊ ဝိဘင်း၌လာသော အာပတ် ၇ ပုံကို အာပတ္တာ ဝိကရုဏ်းဟု ခေါ်သည်။
- (ဃ) အပလောကနက်၊ဥတ္တိကံ၊ဥတ္တိဒုတိယကံ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကံတို့ကိုကိစ္စာဓိကရုဏ်း ဟု ခေါ်သည်။

(၃) ပုဒ်မခွဲ(၂)တွင် အကျုံးဝင်သည့် အဓိကရုဏ်းမှုများ၏ အကျဉ်းသရုပ်များမှာ၊ ဤဥပဒေ၏ ပဌမဇယားတွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်းဖြစ်သည်။

(၄) ပုဒ်မ၂၂(၃)တွင် အတည်အလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် စီရင်ခွင့်အာဏာများမှ တပါး၊ ဝိနိစ္ဆယဌာနများမှာ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသော မှုခင်းကိစ္စ တစ်စုံတရာကို မည်သည့်လူတရား ရုံးမှာမျှ ကြားနာစစ်ဆေးစီရင်ဆုံးဖြတ်ရန် အခွင့်အာဏာမရှိစေရ။

(၅) ဤဥပဒေအရ တည်ထောင်ထားသည့် ဝိနိစ္ဆယဌာနတစ်ခုခုတွင် ဖွဲ့ဆိုသည့် ဤပုဒ်မဝင် အဓိကရုဏ်းမှု တစ်ခုခုကို ဝိနိစ္ဆယဌာနက စစ်ဆေးစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိ မရှိ အမှုသည်တို့ အငြင်းအခုံရှိလျှင်၊ ယင်းသည့်အမှုကို လက်ခံထားသည့် ဝိနိစ္ဆယဌာနက ယင်းသို့ စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိမရှိ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ရမည်။ ထိုပြင် မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ယင်းသို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရကြောင်း ဖော်ပြပါရှိစေရမည်။

ဝိနည်းဓမ္မကံ
အဓိကရုဏ်း
မှုကိုစွဲဆိုရမည်
ဌာန။

၁၆။ ။(၁) မြို့နယ် ဝိနိစ္ဆယဌာနမှာ ၎င်း၏ဆိုင်ရာ နယ်နိမိတ်အတွင်းတွင် စုဒ္ဓိတက
အားလုံးဖြစ်စေ၊ အများစုဖြစ်စေ နေထိုင်လျှင်၊ သို့မဟုတ် အချင်းဖြစ်သော မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့်
ပစ္စည်းအားလုံးဖြစ်စေ၊ အများစုဖြစ်စေ၊ တည်ရှိလျှင်၊ အချင်းဖြစ် တန်ဖိုးမည်မျှရှိသည့် ဝိနည်းဓမ္မကံ
အဓိကရုဏ်းမှုကိုမဆို၊ ကြားနာစစ်ဆေး၍ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရန် မူလစီရင်ခွင့် အာဏာရှိစေရမည်။

ခြင်းချက်။ ။သို့ရာတွင်မြို့နယ်တခုတွင် နေထိုင်ကြသည့် စုဒ္ဓိတကတို့၏အရေအတွက်မှာ
အခြားမြို့နယ်တခုတွင် နေထိုင်ကြသည့် စုဒ္ဓိတကတို့၏ အရေအတွက်နှင့်အညီအမျှဖြစ်နေလျှင်စောဒက
သည် ယင်းသို့အညီဖြစ်နေသည့် စုဒ္ဓိတကတို့ နေထိုင်ရာရပ်ကွက်တခုခုရှိသည့် ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင်
အမှုစွဲဆိုနိုင်သည်။

(၂) ထိုမြို့နယ်ဝိနည်းဓိုရ်ဆရာတော်များသည် သင့်လျော်သည်ထင်မြင်လျှင်၊ မိမိတို့ထံရှိ
အဓိကရုဏ်းမှုနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝိနည်းတရားတော် အချက်အလက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ဆိုင်ရာမြို့နယ်ရှိ
ဩဝါဒ၊ စရိယဆရာတော်များ၏ ဩဝါဒကို ခံယူနိုင်သည်။

သက်သေ
များကိုကြားနာ
စစ်ဆေးခြင်း။

၁၇။ ။(၁) လူစောဒကလူစုဒ္ဓိတကနှင့်လူသက်သေတို့အား၎င်းတို့၏ထွက်ဆိုချက်ကို
မရေးမှတ်မီ ငါးပီးသီလဆောက်တည်စေရမည်။ သို့ရာတွင် စောဒက၊ စုဒ္ဓိတက၊ သို့မဟုတ် သက်သေ
တဦးတယောက်က မိမိကိုးကွယ်သည့် ဘာသာတရားကို အကြောင်းပြု၍ ငါးပီးသီလ ဆောက်
တည်ရန် ငြင်းဆိုသည့်အခါ၊ ဝိနိစ္ဆယဌာနက သင့်လျော်သည်ထင်မြင်လျှင်၊ ထိုလူကိုငါးပီးသီလ
မဆောက်တည်စေဘဲ မှန်ရာကို ထွက်ဆိုပမည်ဟူသော ကတိဝန်ခံချက်ကို ပေးစေပြီးနောက် စစ်
ဆေးနိုင်သည်။

(၂) ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် သက်သေထွက်ဆိုသူမှာမှန်သောစကားကိုထွက်ဆိုရန် တာဝန်
ရှိစေရမည်။

ပဌမ စောဒနာ
ဝင်ခြင်း။

၁၈။ ။မြို့နယ်ဝိနိစ္ဆယဌာန၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဆိုင်ရာခရိုင် ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင်စောဒနာ
ဝင်ခွင့်ရှိစေရမည်။

ခြင်းချက်။ ။သို့ရာတွင် အာစာရပိပတ္တိ၊ သို့မဟုတ်လဟုဘဏ်ပစ္စည်းဖြင့် စပ်လျဉ်းသော
အဓိကရုဏ်းမှုတွင် မြို့နယ်ဝိနိစ္ဆယဌာန၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို စောဒနာဝင်ခွင့်မရှိစေရ။

နောက်ဆုံးစော
ဒနာဝင်ခြင်း။

၁၉။ ။ပုဒ်မ ၁၈ ခြင်းချက်ပါ အဓိကရုဏ်းမှုမှတစ်ပါးအခြားသောအဓိကရုဏ်းမှုတို့နှင့်
စပ်လျဉ်း၍၊ ခရိုင်ဝိနိစ္ဆယဌာန၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို နိုင်ငံတော်ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် နောက်ဆုံးစောဒနာ
ဝင်ခွင့်ရှိစေရမည်။ နိုင်ငံတော်ဝိနိစ္ဆယဌာန၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အဆုံးသတ်အတည် ဖြစ်စေရမည်။

ခြင်းချက်။ ။သို့ရာတွင် ပဌမစောဒနာဝင်သည့် အဓိကရုဏ်းမှုတခုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ခရိုင်
ဝိနိစ္ဆယဌာန၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် မြို့နယ်ဝိနိစ္ဆယဌာန၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ထပ်တူဖြစ်နေခဲ့သော်၊
နောက်ထပ်စောဒနာဝင်လိုသူက စောဒနာဝင်ရန် သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်ကာလအတွင်း နိုင်ငံ
တော် ဝိနိစ္ဆယဌာန၏ အထူးခွင့်ပြုချက်ကို ခံယူရရှိမှသာလျှင် ထိုခရိုင်ဝိနိစ္ဆယဌာန၏ ဆုံးဖြတ်ချက်
ကို နောက်ထပ်စောဒနာဝင်ခွင့်ရှိစေရမည်။

လျှောက်လဲ
ခြင်းနှင့်စောဒ
နာပင်မှုလက်ခံ
သည့်ဝိနိစ္ဆယ
ဌာန၏အခွင့်
အာဏာ များ။

၂၀။ ။(၁) ပုဒ်မ ၁၈၊ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၁၉ အရ၊ စောဒနာဝင်မှုလက်ခံသည့်ဝိနိစ္ဆယ
ဌာနသည် စောဒနာဝင်အမှုသည် အသီးသီးကို လျှောက်လဲစွာ တင်သွင်းလိုကတင်သွင်းခွင့်ပြုရမည်။
ယင်းသည့် လျှောက်လဲစွာမှာ အမှုမှတ်တမ်းတွင် ဝါဝင်စေရမည်။

မှတ်ချက်။ ။စောဒနာဝင်မှုနှင့် အယူခံမှုသည် အဓိပ္ပါယ်တူမျှသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(၂) ထိုဝိနိစ္ဆယဌာနသည် စောဒနာဝင် စောဒကနှင့် စောဒနာဝင်စဒိတကတို့ကကိုယ် တိုင်နှုတ်ဖြင့် လျှောက်လဲလိုလျှင်၊ ထိုလျှောက်လဲချက်များကို ကြားနာပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရမည်။

(၃) စောဒနာဝင်မှုလက်ခံသည့် ဝိနိစ္ဆယဌာနမှာ အောက်ပါအခွင့်အာဏာများရှိစေ ရမည်။

- (က) အဓိကရုဏ်းမှုတစ်ခုခုကို အပြီးသတ်စီရင်ဆုံးဖြတ်ခွင့်အာဏာ။
- (ခ) အဓိကရုဏ်းမှု တစ်ခုခုကို လက်အောက်ဝိနိစ္ဆယဌာနသို့ နောက်ထပ် အရေးယူရန် ပြန်ပို့ခွင့်အာဏာ။
- (ဂ) ငြင်းချက်များ ထုတ်ပေးပြီးလျှင်၊ ထိုငြင်းချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကြားနာ စစ်ဆေးစီရင်ဆုံးဖြတ်ရန် လွှဲအပ်ခွင့်အာဏာ။
- (ဃ) နောက်ထပ်သက်သေ ထွက်ဆိုချက်ကို ခံယူခွင့်၊ သို့မဟုတ် ခံယူနိုင်ရန် ခိုင်း စေခွင့်အာဏာ။

(၄) ခရိုင်၊ သို့မဟုတ်နိုင်ငံတော်ဝန်ပေးခိုရ်ဆရာတော်များသည်သင့်လျော်သည်ထပ်မြင် လျှင်၊ မိမိတို့ထံရှိ စောဒနာဝင်မှုနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝိနည်းတရားတော် အချက်အလက်များနှင့် စပ် လျဉ်း၍ ဆိုင်ရာခရိုင်၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်ဩဝါဒါစနိယဆရာတော်များ၏ ဩဝါဒကို ခံယူနိုင် သည်။

၂၁။ ။(၁) အခြားတည်ဆဲ ဥပဒေတစ်ခုခုတွင် မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ ဤဥပဒေ အရ၊ စောဒနာဝင်မှုကိုဆိုင်ရာ စီရင်ချက်ချမှတ်သည့်နေ့မှ ၂၁ ရက်အတွင်း ဆိုင်ရာဝိနိစ္ဆယဌာနသို့ စောဒနာဝင်လွှာတင်သွင်းရမည်။

စောဒနာဝင် ရမည့်ကာ လအပိုင်းအ ခြားနှင့်စောဒ နာဝင်လွှာ။

ခြွင်းချက်။ ။သို့ရာတွင် ဤပုဒ်မ၌ပြဌာန်းထားသည့်စည်းကမ်းသတ်ကာလအပိုင်းအခြား ကုန်လွန်ပြီးသည့်နောက်မှ တင်သွင်းသည့်စောဒနာဝင်လွှာကိုအန္တရာယ် ၁၀ ပါးအနက်၊တပါးပါး သော အကြောင်းကြောင့် စောဒနာဝင်လွှာ တင်သွင်းရန် ကြန့်ကြာနေခြင်းဖြစ်လျှင် ဆိုင်ရာဝိနိစ္ဆယ ဌာနက လက်ခံနိုင်သည်။

(၂) (က) စောဒနာဝင်သူက အမှုဖြင့်ပျက်ရင်း အခြင်းအရာအချက်အလက်များ၊ ဝိနည်းတရားတော်အချက်အလက်များနှစ်ချက်လုံးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် ကန့်ကွက်လိုသည့် အကြောင်းအချက်များ စောဒနာဝင်လွှာတွင် ဖြစ်နိုင်သမျှအပြည့်အစုံပါရှိစေရမည်။ယင်းသည့် အကြောင်းအချက်များကို အစဉ်အတိုင်း အမှတ်စဉ်ရမည်။စောဒနာဝင်သူက ထိုစောဒနာဝင်လွှာကို လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ ထို့ပြင်စောဒနာဝင်သည့် စီရင်ချက်မိတ္တူမှန်တစောင်ကိုစောဒနာဝင်လွှာနှင့် ပူးတွဲတင်သွင်းရမည်။

(ခ) စောဒနာဝင်မှု လက်ခံသည့် ဝိနိစ္ဆယဌာနသည်စောဒနာဝင်လွှာတွင်ကန့်ကွက် ထားသည့် အချက်များကို ဆင်ခြင်စဉ်းစားရမည်။ စောဒနာဝင် စောဒက၏ လျှောက်လဲစာတွင် ပါရှိသော်လည်း၊ ၎င်း၏စောဒနာဝင်လွှာတွင် မပါရှိသည့် အချက်အလက်များကို ဖယ်ရှားရမည်။

၂၂။ ။(၁) (က) ဤဥပဒေအရတည်ထောင်ထားသည့်ဝိနိစ္ဆယဌာနသည်၊ သက်ဆိုင် သည့် ဝိနည်းခိုရ် ဆရာတော်များ၏ သဘောအရ စီရင်ချက်တစ်ခုတည်းသာ ချမှတ်ရမည်။ယင်းသို့ စီရင်ချက်ချမှတ်သည့်အခါ ဝိနည်းခိုရ်ဆရာတော်တို့သည်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ ကျမ်းရင်းဖြစ်သော ထေရဝါဒ ပဌမ သင်္ဂါယနာတင် အစသေလက္ခရာရဋ္ဌ ပဉ္စမ သင်္ဂါယနာတင်ထားသော ဓမ္မဝိနယ ပါဠိတော်များနှင့်တကွ ဆိုင်ရာအဋ္ဌကထာ ဦကာ မဟာပဒေသနာရကိုသာ မူလပဓါနသာဓကပြု၍၊ အမှုကိုဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီးလျှင် စီရင်ချက်ကိုဆိုင်ရာ ဝိနိစ္ဆယ ဌာန၌ပါဝင်သည့် ဆရာတော်အားလုံးက လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။

စီရင်ချက်။

(ခ) မည်သည့်စီရင်ချက်ကိုမျှ ချမှတ်ပြီးသည့်နောက်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ သို့မဟုတ်ပြောင်းလဲခြင်းမပြုရ။

(၂) ဝိနိစ္ဆယဌာနက ထိဋ္ဌာန၏ စီရင်ခွင့်အာဏာအရ၊ ချမှတ်သည့်စီရင်ချက်၊ သို့မဟုတ် အမိန့်တစ်ခုခုကို ထိုစီရင်ချက်၊ သို့မဟုတ် အမိန့်အတိုင်း လိုက်နာအောင် ပုဒ်မ ၂၄၊ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၃၂ (၃) အရ၊ ဆောင်ရွက်ခြင်းမှတစ်ပါး အခြားနည်းအားဖြင့် ဝင်ရောက်စွက်ဖက် သက်ဆိုင်ရန် မည်သည့်တရားရုံးတွင်မျှ အခွင့်အာဏာမရှိစေရ။

(၃) ဤဥပဒေအခြားနေရာများတွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ ပုဒ်မ ၁၅ (၁) အတွင်း သက်ရောက်သည့် မှုခင်းကိစ္စတစ်ခုခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဝိနိစ္ဆယဌာနက ချမှတ်သည့်ဆုံးဖြတ်ချက်သည်၊ ယင်းသို့ဆုံးဖြတ်သည့်အမှု၏ ဖြစ်ပျက်ရင်း အခြင်းအရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍—

(က) ရာဇဝတ်ရုံးတစ်ခုခု၏ ဝိနည်းဓမ္မကံအဓိကရုဏ်းမှတစ်ပါး၊ အခြားနည်းအားဖြင့် အရေးယူပိုင်ခွင့်ကို၎င်း၊

(ခ) ဝိနိစ္ဆယဌာနက နှစ်နာသော အမှုသည်အား ဝိနည်းတော်အရ၊ လိုအပ်သော သက်သာခွင့်ကို မပေးစွမ်းနိုင်သောအခါ၊ တရားမရုံးတစ်ခုခု၏ ဝိနည်းဓမ္မကံ အဓိကရုဏ်းမှတစ်ပါး၊ အခြားနည်းအားဖြင့် အရေးယူပိုင်ခွင့်ကို၎င်း

မဆိုင်ရစေရ။ သို့ရာတွင် ဝိနိစ္ဆယဌာနက ရေးမှတ်ထားသည့်စီရင်ချက်၊ သို့မဟုတ် သက်သေထွက်ဆိုချက်သည် မည်သည့်တရားရုံးတွင်မျှ သက်သေခံမဝင်စေရ။

အမှုသည်နှင့် သက်သေများကိုလားရောက်ရန်ဖြစ်စေ၊ စာချုပ်စာတမ်းကိုတင်ပြရန်ဖြစ်စေ၊ နယ်တရားမရုံးက ဆင့်ဆိုခြင်း။

၂၃။ ။ ဝိနိစ္ဆယဌာနတစ်ခုတွင်မပြီးပြတ်ဘဲရှိနေသည့်အမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အမှုသည်တဦးက၊ အခြားအမှုသည်၊ သို့မဟုတ် သက်သေတဦးတယောက်လားရောက်ရန်ဖြစ်စေ အမှုနှင့်ဆိုင်သော၊ စာချုပ်စာတမ်း၊ သို့မဟုတ် ပစ္စည်းတစ်ခုခုရာ တင်ပြရန်ဖြစ်စေ လိုအပ်သည့်အခါ ဆိုင်ရာတာဝန်ခံဆရာတော်က ၎င်းအခြားအမှုသည်၊ သို့မဟုတ် သက်သေ နေထိုင်ရာ အရပ်တွင်သော်၎င်း၊ ထိုစာချုပ်စာတမ်း၊ သို့မဟုတ် ပစ္စည်းတင်ပြရမည့်သူ နေထိုင်ရာအရပ်တွင်သော်၎င်း၊ မူလစီရင်ခွင့် အာဏာရှိသည့် တရားမရုံးသို့ အကြောင်းကြားရမည်။ ယင်းသည့်တရားမရုံးသည်၊ ထိုအခြားအမှုသည် သက်သေ၊ သို့မဟုတ် ထိုသူထံ သမ္ဗန်စာသော်၎င်း ချအပ်ရမည်။ သို့မဟုတ် ထိုအခြားအမှုသည်၊ သို့မဟုတ် ထိုသက်သေ ဝိနိစ္ဆယဌာနသို့ လာရောက်စေခြင်းငှါဖြစ်စေ၊ ထိုစာချုပ်စာတမ်း၊ သို့မဟုတ် ပစ္စည်းကို ဝိနိစ္ဆယဌာနသို့ တင်ပြစေခြင်းငှါဖြစ်စေ အတင်းအကြပ်ပြုရန် ထိုတရားမရုံးမှာ ရှိမြဲအခွင့်အာဏာများနှင့်အညီ အခြားနည်းသော်၎င်း၊ အာဏာစက်ဖြင့် အရေးယူ ကူညီရမည်။ သို့သော်လည်း ထိုကိစ္စမျိုးတွင် ယင်းသည့်တရားမရုံးသည် သမ္ဗန်စာအတိုင်း လိုက်နာရန်ဖြစ်စေ၊ စာချုပ်စာတမ်း၊ သို့မဟုတ် ပစ္စည်းတင်ပြရန်ဖြစ်စေ ငြင်းဆိုသူအား၊ ဝိနည်းတော်နှင့် မလျော်သောဒဏ်မစီရင်ရ။

ဝိနိစ္ဆယဌာန၏ အမိန့်ကို လိုက်နာအောင် နယ်တရားမရုံးက ပြုလုပ်ပေးခြင်း။

၂၄။ ။ ဝိနိစ္ဆယဌာန၏အမိန့်၊ သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုခုကို တရားရုံးကမလိုက်နာဘဲနေ၍ လိုက်နာအောင်ပြုလုပ်လိုသော၊ ဆိုင်ရာတာဝန်ခံဆရာတော်က တရားရုံးသည့် အမှုသည် နေထိုင်ရာအရပ်ရှိ နယ်တရားမရုံးသို့၊ သို့မဟုတ် မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုက်နာအောင် ပြုလုပ်ရန်ဖြစ်လျှင်၊ ထိုမရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းအားလုံးဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်စေ၊ တည်ရှိရာအရပ်ရှိ နယ်တရားမရုံးသို့ ထိုအမိန့်၊ သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း လိုက်နာအောင်ပြုလုပ်ပေးရန် အကြောင်းကြားရမည်။ ထိုတရားမရုံးသည် တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေတွင် မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ၊ ယင်းသို့သော အကြောင်း ကြားစာကို ရရှိသည့်အခါ လိုက်နာအောင် ပြုလုပ်ရမည့် ဝိနိစ္ဆယ ဌာန၏ အမိန့်၊ သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ ထိုတရားမရုံးမှ ချ

မှတ်သည့် ဒီဂရီ ဖြစ်ဘိသကဲ့သို့၊ ထိုတရားမရုံးမှာ ရှိမြဲအခွင့် အာဏာများနှင့် အညီ အာဏာစက် ဖြင့်ကူညီပြုလုပ်ပေးရမည်။ သို့သော်လည်း ထိုနယ်တရားမရုံးသည် ယင်းသည့်အကြောင်းကြားစာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မည်သူ့ကိုမျှ ဝိနည်းတော်နှင့် မလျော်သော ဒဏ်မစီရင်ရ။

၂၅။ ။ (၁) မည်သည့် ဝိနည်းမရှိဆရာတော်၊ သို့မဟုတ် သြဝါဒါစရိယ ဆရာတော် မျှ ကိုယ်တိုင် အမှုသည် ဖြစ်နေသည့် အမှု၊ သို့မဟုတ် ကိုယ်တိုင် အကျိုး သက်ဆိုင်နေသည့်အမှု၊ သို့မဟုတ် အချင်းဖြစ်ပွားကြသည့် စောဒက စုဒ္ဓိတကတို့နှင့် ရင်းရင်းနှီးနှီး အကျွမ်းတဝင် ဖြစ်နေ သည့်အမှု။ သို့မဟုတ် ကိုယ်တိုင်သက်သေ ပါဝင်နေသည့် အမှုကို ကြားနာ စစ်ဆေးခြင်း၊ သို့မဟုတ် သြဝါဒပေးခြင်းမပြုရ။

ဝိနည်းမရှိ၊ သို့မဟုတ် သြဝါဒါ စရိယဆရာ တော်ကြားနာ စစ်ဆေးစီရင် ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ်သြဝါ ဒပေးခြင်းမပြု အပ်သည့်အ ချက်။

(၂) မည်သည့်အမှုသည်မဆို၊ ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် ပါဝင်သည့် ဆရာတော်တပါးပါးမှာ ကိုယ်တိုင်အကျိုးသက်ဆိုင်ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် အချင်းဖြစ်ပွားသည့် စောဒက၊ စုဒ္ဓိတကတို့နှင့် ရင်းရင်း နှီးနှီး အကျွမ်းတဝင် ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ပုဒ်မခွဲ (၁) အရ ကန့်ကွက်နိုင်သည်။ ယင်းသည့်ကန့်ကွက် ချက်ကို ကန့်ကွက်ခြင်းခံရသည့် ဆရာတော်က ငြင်းဆိုခြင်းမပြုလျှင်၊ ၎င်းဆရာတော်၏အစား၊ အခြား ဆိုင်ရာ ဝိနည်းမရှိဆရာတော်တပါးကို ရွေးကောက်ထည့်သွင်းရမည်။ ကန့်ကွက်ခြင်းခံရသည့် ဆရာ တော်က ငြင်းဆိုလျှင်၊ ထိုဆရာတော်သည် ထိုကန့်ကွက်ချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကြွင်းကျန်သောဝိနည်းမရှိ ဆရာတော်များရာ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုနာခံရမည်။

(၃) ပုဒ်မခွဲ (၁) ၊ သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲ (၂) ကိုအကြောင်းပြု၍ မပြီးပြတ်ရှိနေသည့်အမှုကို ဝိနည်းမရှိဆရာတော် ပြောင်းသော်လည်း ဆက်လက်စစ်ဆေး ကြားနာရန် မဖြစ်နိုင်သည့် ဝိနိစ္ဆယ ဌာနသည် မြို့နယ်ဝိနိစ္ဆယဌာနဖြစ်လျှင်၊ အနီးဆုံးအခြားမြို့နယ် ဝိနိစ္ဆယဌာနသို့ လွှဲပြောင်း ပေးအပ် ရမည်။ ခရိုင်ဝိနိစ္ဆယဌာနဖြစ်လျှင် အနီးဆုံး အခြားခရိုင် ဝိနိစ္ဆယဌာနသို့ လွှဲပြောင်းပေးအပ်ရမည်။

၂၆။ ။ (၁) အမှုသည်၊ သို့မဟုတ်သက်သေတဦးတယောက်သည်၊ အန္တရာယ် ၁၀ ပါး အနက် တပါးပါးသောအကြောင်းကြောင့် ဝိနိစ္ဆယဌာနသို့ အစစ်ခံရန် သင့်လျော်သည့် အချိန်ကာလ အတွင်း မလာနိုင်လျှင်၊ ဆိုင်ရာဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် ပါဝင်သည့်ဆရာတော် အနည်းဆုံး နှစ်ပါးက ထိုသူထံ ကိုယ်တိုင်ကြွရောက်စစ်ဆေးရမည်။ ထိုပြင် ဤပုဒ်မခွဲအရ စစ်ဆေးရမည့်သူကို စစ်ဆေးရန်၊ သို့မဟုတ် ပြန်လှန်စစ်မေးရန် အမှုသည်များအား အခွင့်ပေးရမည်။

အစစ်ခံရန်မ မလာ နိုင်သူနှင့် အခြားမြို့နယ်ရှိ အမှုသည်သက် သေတို့ကို စစ် ဆေးခြင်း။

(၂) ယင်းသို့ အန္တရာယ်ရှိနေသည့် အမှုသည်၊ သို့မဟုတ် သက်သေသည် အခြား မြို့နယ်တွင် နေထိုင်ခဲ့လျှင်၊ ၎င်းကို စစ်ဆေးလိုသည့် ဝိနိစ္ဆယဌာနက ထိုသူနေထိုင်ရာမြို့နယ်တွင် မူလစီရင်ခွင့် အာဏာရှိသည့် ဝိနိစ္ဆယဌာနသို့ ထိုသူကိုစစ်ဆေးပေးရန် စာဖြင့် အကြောင်းကြားနိုင် သည်။ ယင်းသို့ အကြောင်းကြားစာ ရရှိသည့် ဝိနိစ္ဆယ ဌာနတွင်ပါဝင်သည့် ဆရာတော်အနည်း ဆုံး နှစ်ပါးက ထိုသူထံ ကိုယ်တိုင်ကြွရောက် စစ်ဆေးပြီးလျှင် ထိုသူ၏ ထွက်ဆိုချက်ကို ဆိုင်ရာ ဝိနိစ္ဆယဌာနသို့ ပေးပို့ရမည်။ ထိုပြင် အမှုသည်များအား ဤပုဒ်မခွဲအရ စစ်ဆေးခံရမည့်သူကို ကိုယ် တိုင်စစ်ဆေးလိုက် စစ်ဆေးရန် ခွင့်ပေးရမည်။ ယင်းသို့ စစ်ဆေးသည့်အခါ အမှုသည်များက နှုတ် ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ရေးသားပေးအပ်သည့် မေးခွန်း မေးချက်များဖြင့် ဖြစ်စေ စစ်ဆေးနိုင်သည်။

၂၇။ ။ (၁) ပုဒ်မ ၁၅ (၁) တွင် သတ်မှတ်ထားသည့် ကိစ္စတစ်ခုတရာနှင့် စပ်လျဉ်း သည့်မူလမှု၊ သို့မဟုတ်အယူခံမှုတစ်ခုသည်၊ တရားမရုံး တစ်ခုတရာတွင် ဤဥပဒေအာဏာ တည်သည့်

အမှုများကို တရားမရုံးများ

မှဝိနိစ္ဆယ
ဌာနများသို့
လွှဲအပ်ခြင်းနှင့်
တရားမရုံးများ
က ဆုံးဖြတ်ပြီး
သည့် အမှုများ
ကို စောဒနာ
ဝင်ခြင်း။

နေ့၌ မပြီးပြတ်ရှိနေလျှင် ထိုတရားမရုံးက ယင်းသည့်မူလ၊ သို့မဟုတ် အယူခံမှုကို ဤဥပဒေအရ စစ်ဆေးစီရင်ခွင့် အာဏာရှိသည့် ဆိုင်ရာ ဝိနိစ္ဆယဌာနသို့ လွှဲပြောင်းပေးအပ်ရမည်။

(၂) ဤဥပဒေ အာဏာ မတည်သေးမီ တရားမရုံး တစ်ခုခုက စီရင်ဆုံးဖြတ်ပြီးသည့် ပုဒ်မ ၁၅ (၁) တွင် အကျုံးဝင်သော မူလမှု၊ သို့မဟုတ် အယူခံမှု တစ်ခုခုကို တရားမရုံး၌ အယူခံ ဝင်ရန် ဤဥပဒေအာဏာ တည်သည့်နေ့တွင် ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေအရ သတ်မှတ်ထား သည့်ကာလအပိုင်းအခြားမကုန်လွန်သေးလျှင်၊ ထိုအမှုကို ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် မူလစွဲဆိုပါက စောဒနာ ဝင်မှု လက်ခံရန်အခွင့် အာဏာရှိသည့် ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် စောဒနာဝင်ခွင့်ရှိစေရမည်။

(၃) ပုဒ်မ ၁၅ (၁) အရဝိနိစ္ဆယဌာနသို့ လွှဲပြောင်း ပေးအပ်သည့်အမှု၊ သို့မဟုတ်ပုဒ်မ ၂၅ (၂) ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ စွဲဆိုသည့် စောဒနာဝင်မှုကို ဝိနည်းတော်နှင့်အညီ ကြားနာစစ် ဆေး၍စီရင်ဆုံးဖြတ်ရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင်ပုဒ်မ ၁၅ (၁) အရလွှဲပြောင်းပေးအပ်သည့်စောဒနာဝင်မှုကိုဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၂၅ (၂) အရ စွဲဆိုသည့်စောဒနာဝင်မှုကိုဖြစ်စေ၊ လက်ခံသည့် ဝိနိစ္ဆယဌာနသည်ထိုအမှုကို စော ဒနာဝင်မှု အဖြစ်ဖြင့်သော်လည်း ကြားနားစစ်ဆေး၍၊ စီရင် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် တရားမရုံး၏ ကြားနားစစ်ဆေး စီရင်ဆုံးဖြတ်ပုံကို လုံလောက်သည်ဟု မသင်မြင်လျှင်၊ ထိုအမှုကို ဆိုင်ရာမြို့နယ် ဝိနိစ္ဆယဌာနသို့ ပြန်လည်ကြားနားစစ်ဆေး၍၊ စီရင် ဆုံးဖြတ်ရန်သော်လည်း ဝေဆို နိုင်သည်။

(၄) ပုဒ်မ ၁၅ (၁) တွင်အကျုံးဝင်သည့် အဓိကရုဏ်းမှုတစ်ခုတွင်၊ အမှုသည် ဖြစ်နေ သည့် ရဟန်းတော်၊ သို့မဟုတ်သာမဏေသည် ဝိနိစ္ဆယဌာနတခုခုတွင် ထိုအဓိကရုဏ်းမှု မပြီးပြတ်ရှိ နေစဉ် လူထွက်လျှင်၊ ထိုသူလူထွက်သော်လည်း ဝိနိစ္ဆယ ဌာနများမှာ ထိုအဓိကရုဏ်းမှုကို အဆုံး သတ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ပြီးသည့် တိုင်အောင် ဆက်လက်၍ စစ်ဆေးစီရင်ရန် အခွင့်အာဏာ ရှိစေ ရမည်။

(၅) တရားမမှုတစ်ခုတွင် အမှုသည်ဖြစ်နေသည့် လူတစ်ဦးတယောက်သည်၊ တရားမရုံး တရုံးတွင် ထိုတရားမမှုမပြီးပြတ်ရှိနေစဉ်၊ ရဟန်းတော်၊ သို့မဟုတ် သာမဏေဝတ်လျှင်၊ ထိုသူရဟန်း တော်၊ သို့မဟုတ်သာမဏေ ဝတ်သော်လည်း တရားမရုံးများမှာ ထိုသူတရားမမှုကိုအဆုံးသတ် စီရင် ဆုံးဖြတ်ပြီးသည့်တိုင်အောင် ဆက်လက်၍ စစ်ဆေးစီရင်ရန် အခွင့်အာဏာရှိစေရမည်။

မပြီးပြတ်ဖြစ်
နေသည့်အမှုကို
ဖြစ်စေ၊ စီရင်
ဆုံးဖြတ်ပြီး
အမှုကို ဖြစ်စေ၊
နောက်ထပ်
စွဲဆိုရန်
တားမြစ် ပိတ်
ပင်ခြင်း။

၂၀။ ။ (၁) အဓိကရုဏ်းမှုတစ်ခုခုသည်၊ စီရင်ခွင့် အာဏာလုံလောက်စွာ ရှိသည့် တရားမရုံးတွင်၊ သို့မဟုတ် ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် မပြီးပြတ်ရှိနေသည့်အတွင်း ထိုအမှုပါ အမှုသည်တို့က ဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့ကို အစွဲပြု၍ ဆက်ခံစွဲဆိုသူတို့က ဖြစ်စေ၊ ထိုအမှု၏ အငြင်းဖြစ်ပွားသည့် အကြောင်း အရာနှင့် ထပ်တူဖြစ်သည့်၊ သို့မဟုတ် သဘောအားဖြင့် တူညီသည့်အကြောင်းအရာကိုမှီ၍ နောက် ထပ်စွဲဆိုသည့် အဓိကရုဏ်းမှုကို မည်သည့် ဝိနိစ္ဆယဌာနကမျှ လက်ခံစစ်ဆေး စီရင်ခွင့်မရှိစေရ။

(၂) စီရင်ခွင့်အာဏာ လုံလောက်စွာရှိသည့် တရားမရုံး၊ သို့မဟုတ် ဝိနိစ္ဆယ ဌာနတစ်ခု တရာက အဓိကရုဏ်းမှု တစ်ခုခုကို အပြီးသတ်စစ်ဆေးစီရင်ပြီးဖြစ်လျှင်၊ ၎င်းအမှုပါ အမှုသည်တို့က ဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့ကို အစွဲပြု၍ ဆက်ခံစွဲဆိုသူကဖြစ်စေ၊ ထိုအမှု၏ အငြင်းဖြစ်ပွားသည့်အကြောင်းအရာနှင့် ထပ်တူဖြစ်သည့်၊ သို့မဟုတ် သဘောအားဖြင့် တူညီသည့် အကြောင်းအရာကို မှီ၍ နောက်ထပ်စွဲဆို သည့် အဓိကရုဏ်းမှုကို မည်သည့် ဝိနိစ္ဆယ ဌာနကမျှ လက်ခံစစ်ဆေး စီရင်ခွင့်မရှိစေရ။

၂၉။ ။ ဤဥပဒေ အခြားနေရာများတွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ တရားမကျင့်တုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၂ အတွင်း ကျရောက်သောမူခင်းကိစ္စများသည်၊ ဤဥပဒေအရ တည်ထောင် ထားသည့် ဝိနိစ္ဆယဌာနများနှင့် မသက်ဆိုင်စေရ။

တရားမကျင့်
ထုံးဥပဒေ
ပုဒ်မ ၉၂ နှင့်
သက်ဆိုင်သည့်
မူခင်း ကိစ္စများ။

ခြင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင်ထိုပုဒ်မ ၉၂၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (ဆ)၊ အရ တရားမရုံးက ရတနာသုံးပါးနှင့် သက်ဆိုင်သော ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းသိမ်းရေး စီမံကိန်းကို သတ်မှတ်ရာတွင် နိုင်ငံ တော် ဝိနိစ္ဆယဌာန၏ သဘောတူညီချက်ကို ခံယူရပြီးမှသာလျှင် သတ်မှတ်ရမည်။

၃၀။ ။ ဤဥပဒေအခြားနေရာများတွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ ကာလစည်းကမ်း သတ်မှတ်အက်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တခုအရ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ထားသည့် ကာလအပိုင်းအခြား ကုန်လွန်ပြီးသည့်အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တစုံတခုရှိနေသည့် အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ဤဥပဒေအာဏာတည်သည့်နေ့တွင် တရားမရုံး၌ တရားစွဲဆိုခြင်းမပြုနိုင်သည့် ဝိနည်းဓမ္မကံ အဓိကရုဏ်းမှုတစုံတခုကိုမည်သည့် ဝိနိစ္ဆယဌာနကမှ လက်မခံရ။

အမှုစွဲဆိုခြင်းကို
တားမြစ် ပိတ်
ပင်ခြင်း။

၃၁။ ။ (၁) မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေတွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းတစုံတရာကို ဝိနည်းတော်နှင့်အညီ လှူဒါန်းလှူပြောင်းသည့်အခါ၊ ထိုပစ္စည်းကိုလှူဒါန်းလှူပြောင်းပေးသူနှင့် လက်ခံသူတို့က စာချုပ်စာတမ်းချုပ်ဆိုရေးမှတ်ပြီးလျှင် ဆိုင်ရာမြန်မာ ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် ထိုစာချုပ်စာတမ်းကို မှတ်ပုံတင်နိုင်သည်။ ထိုဝိနိစ္ဆယဌာနက ယင်းသို့ လှူဒါန်းလှူပြောင်းခြင်းသည် ဝိနည်းတော်နှင့် လျော်ညီသည်ဟုကျေနပ်လျှင်၊ အဆိုပါ စာချုပ်စာတမ်းကို မှတ်ပုံတင်ပေးရမည်။ ထိုပြင်ထိုဝိနိစ္ဆယဌာနက ယင်းသို့ မှတ်ပုံတင်သည့် စာချုပ်စာတမ်း၏မိတ္တူကို ဆိုင်ရာမှတ်ပုံတင်အရာရှိရုံးသို့ ထိန်းသိမ်းထားရန်နှင့် လိုအပ်သည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန်ပေးပို့ရမည်။

မှတ်ပုံတင်ခြင်း။

(၂) အခြားတည်ဆဲဥပဒေတခုခုတွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းတစုံတရာကို ဝိနည်းတော်နှင့်အညီ လှူဒါန်းလှူပြောင်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စာချုပ်စာတမ်းအတွက်ကျသင့်သောတံဆိပ်တော်ခေါင်းခွန်နှင့်၎င်းကိုမှတ်ပုံတင်သည်အတွက် ကျသင့်သောအခကြေးငွေတစုံတရာကို ပေးဆောင်ရန် မလိုစေရ။

(၃) မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းတစုံတရာကို ဝိနည်းတော်နှင့် အညီ လှူဒါန်းလှူပြောင်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် စာချုပ်စာတမ်းတစုံတရာကို ပုဒ်မခွဲ (၁) အရ၊ ဆိုင်ရာဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် မှတ်ပုံတင်ခြင်းသည်ပင်လျှင်၊ မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေ ကိစ္စများအလို့ငှါ မှတ်ပုံတင် အရာရှိ၏ ရုံးတွင် မှတ်ပုံတင်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

၃၂။ ။ (၁) စောဒနာဝင်မှုတမူကို လက်ခံထားသည့် ဝိနိစ္ဆယဌာနသည် သင့်လျော်သည့်ထင်မြင်လျှင် ထိုစောဒနာဝင်မှုမပြီးပြတ်သေးမီ၊ ယင်းသို့ စောဒနာဝင်သည့်အမိန့်၊ သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း လိုက်နာအောင် ပြုလုပ်ခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းစေရန် အမိန့်ချပေးနိုင်သည်။

ကြားဖြတ်
အမိန့်များ။

(၂) အမှုတခုကို လက်ခံထားသည့် ဝိနိစ္ဆယဌာနသည် သင့်လျော်သည့်ထင်မြင်လျှင် ထိုအမှုမပြီးပြတ်သေးမီ အချင်းဖြစ်ပွားနေသည့် ပစ္စည်းတစုံတရာကို စုဒ္ဓိတက ကဖြစ်စေ၊ အခြားသူက ဖြစ်စေ၊ ယိုယွင်းပျက်စီးအောင်ပြုလုပ်ခြင်းကို တားဆီးရန်ခေတ္တတားဝါရမ်းကိုဖြစ်စေ၊ သင့်လျော်သည့် အခြား အမိန့် တစုံတရာကိုဖြစ်စေ ထုတ်ပေးနိုင်သည်။

(၃) အခြားဥပဒေတခုခုတွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ ဝိနိစ္ဆယဌာနသည် မိမိရွှေ့တွင် မပြီးဖြတ်ရှိနေသည့်အမှုတွင်ဝိနည်းဓမ္မကံအတိုင်းကြားဖြတ်အမိန့်ချနိုင်သည်။ သို့ချမှတ်သော အမိန့်တစုံတရာကိုသော်၎င်း၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲ (၂) အရ ချမှတ်သောအမိန့်၊ သို့မဟုတ် ဝါရမ်းတစုံတရာကိုသော်၎င်း၊ လိုက်နာအောင် ပြုလုပ်စေရန် ဆိုင်ရာ တာဝန်ခံ ဆရာတော်က၊ ပုဒ်မ ၂၄

တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း၊ နယ်တရားမရုံးသို့ ထိုအမိန့်၊ သို့မဟုတ်ဝါးရမ်းကို လိုက်နာအောင် ပြုလုပ်ပေးရန် အကြောင်းကြားရမည်။ ဆိုင်ရာနယ်တရားမရုံးကလည်း ထိုအမိန့်၊ သို့မဟုတ်ဝါးရမ်းသည် ထိုတရားမရုံးက ချမှတ်သည့်အမိန့်၊ သို့မဟုတ်ဝါးရမ်းဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ ထိုတရားမရုံးမှာ ရှိမြဲအခွင့်အာဏာများနှင့်အညီ အာဏာစက်ဖြင့် ပြီးစီးအောင် အကူအညီပေးရမည်။

နည်းဥပဒေများ။

၃၃။ ။ (၁) ဤဥပဒေဝါကျများကို ဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှါ၊ နိုင်ငံတော် ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်ကြီးများကသင့်လျော်သည်ထင်မြင်သည့်နည်းဥပဒေများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံတော်ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်ကြီးများက ဤပုဒ်မအရ နည်းဥပဒေများပြုလုပ်ရန် မိမိတို့အထံမှသင့်လျော်သည်ထင်မြင်သည့် ဆရာတော်ကြီးများကို ရွေးချယ်၍၊ နည်းဥပဒေပြု အဖွဲ့ငယ် ခန့်ထားလိုက ခန့်ထားနိုင်သည်။

(၂) ထိုကဲ့သို့သော အခွင့်အာဏာများ၏ ယေဘုယျသဘောကို မထိခိုက်စေမူ၍ ထိုနည်းဥပဒေများသည် အောက်ပါ ကိစ္စအားလုံးအတွက်ဖြစ်စေ၊ တစ်ခုတည်းအတွက်ဖြစ်စေ ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။

(က) စွဲချက်လျှောက်လွှာ၊ စုစီတကချေလွှာ၊ စောဒနာဝင်လွှာ၊ သို့မဟုတ် အမိန့်အတိုင်းလိုက်နာအောင်ပြုရန် လျှောက်လွှာများတွင်ပါရှိရမည့် အကြောင်းအရာများကို ပြဋ္ဌာန်းရန်။

(ခ) အမှုကြားနာရာတွင် လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းလမ်းပြဋ္ဌာန်းရန်။

(ဂ) အဆုံးသတ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ပြီးသည့်အမှုတွဲများကို ထိန်းသိမ်းထားရမည့်နေရာ၊ သို့မဟုတ် နေရာများပြဋ္ဌာန်းရန်။

(ဃ) ဝိနည်းမိန့်အချင်းချင်း ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံကို သတ်မှတ်ရန်။

(င) ဖြစ်ပွားတတ်သော ဝိဝါဒီကိစ္စရပ်များ၊ အာပတ္တကိစ္စရပ်များ အစရှိသော အမှုကိစ္စများအတွက်ပြဋ္ဌာန်းရန်။

(စ) ရွှေ ကောက်ပွဲဆိုင်ရာကိစ္စများအတွက် ပြဋ္ဌာန်းရန်။

(ဆ) ရန်ကုန်မြို့နှင့် မန္တလေးမြို့များကို ပိုင်းခြား၍၊ မြို့နယ်များသတ်မှတ်ရန်။

(၃) ဤဥပဒေ၏ ဒုတိယဇယားနှင့်တတိယဇယားရှိ နည်းဥပဒေများသည် ဤပုဒ်မအရ ပြုလုပ်သောနည်းဥပဒေများဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

ပဌမဇယား။

အဓိကရုဏ်းမှုများ၏အကျဉ်းသရုပ်များ။

[ပုဒ်မ ၁၅၊ ပုဒ်မခွဲ (၃) ကိုကြည့်ပါ။]

ဘောဒကရဝတ္ထု ၁၈ ပါး၏ အကျဉ်းသရုပ်များ။

၁။ တရားဟုတ်၏ဟု ငြင်းခုံခြင်း။

၂။ တရားမဟုတ်ဟူ၍ ငြင်းခုံခြင်း။

၃။ ဝိနည်းဟုတ်၏ဟူ၍ ငြင်းခုံခြင်း။

၄။ ဝိနည်းမဟုတ်ဟူ၍ ငြင်းခုံခြင်း။

° ဤပုဒ်မအရ နည်းဥပဒေများကို၊ မြန်မာနိုင်ငံပြန်တမ်း၊ ၁၉၅၃ ခု၊ အပိုင်း ၁၊ စာမျက်နှာ ၄၅၇ တွင်ထုတ်ပြန်ကျေညာသည်။

- ၅။ မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်အပ်ဆိုအပ်၏ဟု ငြင်းခုံခြင်း။
- ၆။ မြတ်စွာဘုရားသည် မမိန့်အပ် မဆိုအပ်ဟု ငြင်းခုံခြင်း။
- ၇။ မြတ်စွာဘုရားသည် လေ့ကျင့်အပ်၏ဟု ငြင်းခုံခြင်း။
- ၈။ မြတ်စွာဘုရားသည် မလေ့ကျင့်အပ်ဟု ငြင်းခုံခြင်း။
- ၉။ မြတ်စွာဘုရားသည် ပညတ်အပ်၏ဟု ငြင်းခုံခြင်း။
- ၁၀။ မြတ်စွာဘုရားသည် မပညတ်အပ်၏ဟု ငြင်းခုံခြင်း။
- ၁၁။ အာပတ်သင့်၏ဟု ငြင်းခုံခြင်း။
- ၁၂။ အာပတ်မသင့်ဟု ငြင်းခုံခြင်း။
- ၁၃။ ပေါ့သော အာပတ်ဟု ငြင်းခုံခြင်း။
- ၁၄။ လေးသော အာပတ်ဟု ငြင်းခုံခြင်း။
- ၁၅။ အကြွေးရှိသော အာပတ်ဟု ငြင်းခုံခြင်း။
- ၁၆။ အကြွေးမရှိသော အာပတ်ဟု ငြင်းခုံခြင်း။
- ၁၇။ ရုန့်ရင်းသော အာပတ်ဟု ငြင်းခုံခြင်း။
- ၁၈။ မရုန့်ရင်းသော အာပတ်ဟု ငြင်းခုံခြင်း။

ဝိနယအလို ဘေဒကရာဇတ္ထု ၁၈ ပါးအဓိပ္ပါယ်။

- ၁။ အဓမ္မမဟုတ်မှန်သော ဝတ္ထုဖြင့် မစောဒနာမအောက်မေ့စေဘဲ ဝန်ခံသဖြင့် ပြုအပ်သော အဓမ္မကံ။
- ၂။ ဓမ္မ ဟုတ်မှန်သော ဝတ္ထုဖြင့် စောဒနာ အောက်မေ့၍ ဝန်ခံသဖြင့်ပြုအပ်သော ဓမ္မကံ။
- ၃။ အဝိနယဝတ္ထု စသော ဝိပတ္တိ ၅ ပါးတည်းဟူသော အဝိနယ။
- ၄။ ဝိနယဝတ္ထု စသော သမ္ပတ္တိ ၅ ပါးတည်းဟူသော ဝိနယ။
- ၅။ အဘာသိတ အလဝိတ မဟောအပ် မမိန့်အပ်သော ပါရာဇိက ၃ ပါးစသည်။
- ၆။ ဘာသိတ လဝိတ ဟောအပ် မိန့်အပ်သော ပါရာဇိက ၄ ပါးစသည်။
- ၇။ အနာဓိဏ္ဏ မလေ့ကျင့်အပ်သော ပင့်ဘိတ်သသူအား ဝါဆိုပြီးလျှင် မပန်မှု၍ ဒေသစာရီသွားခြင်းစသည်။
- ၈။ အာဓိဏ္ဏလေ့ကျင့်အပ်သောပင့်ဘိတ်သသူအား ဝါဆိုပြီးလျှင်ပန်ကြား၍ ဒေသစာရီသွားခြင်းစသည်။
- ၉။ အပညတ္တ မပညတ်အပ်သော ပါရာဇိက ၃ ပါးစသည်။
- ၁၀။ ပညတ္တ ပညတ်အပ်သော ပါရာဇိက ၄ ပါးစသည်။
- ၁၁။ အာပတ္တိ သိသော ရဟန်းအား အာပတ်သင့်ခြင်းစသည်။
- ၁၂။ အနာပတ္တိ မသိသော ရဟန်းအား အာပတ်မသင့်ခြင်းစသည်။
- ၁၃။ လဟုကအာပတ္တိ ထုလွှစဉ်းစသော အာပတ် ၅ ပုံ။
- ၁၄။ ဂရုကအာပတ္တိပါရာဇိက သံဃာဒိလိသ် အာပတ် ၂ ပုံ။
- ၁၅။ သာဝသေသ အာပတ္တိ သံဃာဒိလိသ် စသော အာပတ် ၆ ပုံ။
- ၁၆။ အနာဝသေသ ပါရာဇိက အာပတ် ၁ ပုံ။
- ၁၇။ ဒုဇ္ဈလ္လအာပတ္တိ ပါရာဇိက သံဃာဒိလိသ်အာပတ် ၂ ပုံ။
- ၁၈။ အဒုဇ္ဈလ္လအာပတ္တိ ထုလွှစဉ်းစသော အာပတ် ၅ ပုံ။

သုတ္တန်အလို ဘေဒကရဝတ္ထု ၁၈ ပါးအဓိပ္ပါယ်။

- ၁။ အဓမ္မ အကုသလကမ္မပထ စသော အဓမ္မ။
- ၂။ ဓမ္မ ကုသလကမ္မပထ စသော ဓမ္မ။
- ၃။ အဝိနယ ရာဂါဒိ အဝိနယ စသော အဝိနယ။
- ၄။ ဝိနယ (ရာဂါဒိဋ္ဌိ) ဝိနယ စသော ဝိနယ။
- ၅။ အဘာသိတ အလပိတမဟောအပ်သော (သတိပဋ္ဌာန်) ၃ ပါးစသည်။
- ၆။ ဘာသိတ လပိတ ဟောအပ်သော သတိပဋ္ဌာန် ၄ ပါးစသည်။
- ၇။ အနာစိဏ္ဏ မလေ့ကျင့်အပ်သော နေ့တိုင်း ဖလသမာပတ်ကို မဝင်စားခြင်းစသည်။
- ၈။ အာစိဏ္ဏ လေ့ကျင့်အပ်သော နေ့တိုင်း ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းစသည်။
- ၉။ အပညတ္တ မပညတ်အပ်သော သတိပဋ္ဌာန် ၃ ပါးစသည်။
- ၁၀။ ပညတ္တ ပညတ်အပ်သော သတိပဋ္ဌာန် ၄ ပါးစသည်။
- ၁၁။ အာပတ္တိ သိသောရဟန်းအား အာပတ်သင့်ခြင်းစသည်။
- ၁၂။ အနာပတ္တိ မသိသောရဟန်းအား အာပတ်မသင့်ခြင်းစသည်။
- ၁၃။ လဟုကအာပတ္တိ ထုလွှစွဉ်းစသော အာပတ် ၅ ပုံ။
- ၁၄။ ဂရုကအာပတ္တိ ပါရာဇိက သံဃာဒိသိသ် အာပတ် ၂ ပုံ။
- ၁၅။ သာဝသေသအာပတ္တိ သံဃာဒိသိသ် စသော အာပတ် ၆ ပုံ။
- ၁၆။ အနာဝသေသ ပါရာဇိက အာပတ် ၁ ပုံ။
- ၁၇။ ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ္တိ ပါရာဇိက သံဃာဒိသိသ်အာပတ် ၂ ပုံ။
- ၁၈။ အဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ္တိထုလွှစွဉ်းစသော အာပတ် ၅ ပုံ။

ဝိပတ္တိ ၄ ပါးအဓိပ္ပါယ်။

- ၁။ ပါရာဇိက ၄ ပါး၊ သံဃာဒိသိသ် ၁၃ ပါးဟု ဆိုအပ်သော သိက္ခာပုဒ်၏ ပျက်စီးခြင်းကို သီလဝိပတ္တိဟု ခေါ်သည် (သီလပျက်၏ဟု ဆိုလိုသည်)။
- ၂။ ထုလွှစွဉ်း၊ နိဿဂ္ဂိပါစိတ်၊ သုဒ္ဓပါစိတ်၊ ဒုက္ကဋ္ဌိ၊ ဒုဗ္ဗာသိ သိက္ခာပုဒ်တို့၏ ပျက်စီးခြင်းကို အာစာရစိပတ္တိဟု ခေါ်သည် (အကျင့်ပျက်၏ဟု ဆိုလိုသည်)။
- ၃။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအန္တဂ္ဂါဟကဒိဋ္ဌိဟု ဆိုအပ်သောအယူဟူသော (ဝါ) အယူ၏ ပျက်စီးခြင်းကို ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိဟုခေါ်သည် (သမ္မာအယူပျက်၏ဟု ဆိုလိုသည်)။
- ၄။ အသက်မွေးခြင်း တည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်သော သိက္ခာပုဒ် ၆ ပါးတို့၏ပျက်စီးခြင်းကို အာဇီဝဝိပတ္တိဟုခေါ်သည်။

အာဇီဝကြောင့် ပျက်စီးသော သိက္ခာပုဒ် ၆ ပါး၏ သရုပ်ကား။

- ၁။ အသက်မွေးခြင်း တည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မိဒိဋ္ဌိထင်ရှားမရှိသော မဟုတ် မမှန်သောစာနာ၊မဂါ၊ ဖိုလ်တရားကိုရ၏၊ သိ၏ဟု ပြောဟောခြင်းကြောင့် သင့်သော စတုတ္ထပါရာဇိကအာပတ်။
- ၂။ အသက်မွေးခြင်း တည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် အောင်တမန် သွားလာခြင်းကြောင့် သင့်သော သံဃာဒိသိသ်အာပတ်။
- ၃။ အသက်မွေးခြင်းတည်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် သင်၏ကျောင်း၌နေသော ရဟန်းသည် ရဟန္တာတည်းဟု ပြောဟောခြင်းကြောင့် သင့်သော အညာပဒေသထုလွှစွဉ်းအာပတ်။

- ၄။ အသက်မွေးခြင်း တည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မနာမဖျားဘဲ မိမိအလို့ငှါ ပဏီတတောဇဉ်တို့ကို တောင်း၍စားခြင်းကြောင့် သင့်သောပါမိတ်အာပတ်။
- ၅။ အသက်မွေးခြင်း တည်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် မနာမဖျားဘဲ မိမိအလို့ငှါ ပဏီတတောဇဉ်တို့ကို တောင်း၍စားခြင်းကြောင့် တိကျနီမအား သင့်သော ပါဠိဒေသနီ အာပတ်။
- ၆။ အသက်မွေးခြင်း တည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မနာမဖျားဘဲ မိမိအလို့ငှါ ၁ နောက်ဟင်းကို၎င်း၊ ဆွမ်းကို၎င်း တောင်း၍စားခြင်းကြောင့်သင့်သောဒုက္ကဋ်အာပတ်။

ကိစ္စာဓိကရုဏ်းအဓိပ္ပါယ်ကား။

(အပလောကနကံ၊ ဥတ္တိကံ၊ ဥတ္တိဒုတိယကံ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကံ၊ ဤလေးပါးသောကံသည် ကိစ္စာဓိကရုဏ်းမည်၏။)

၁။ သိမ်တွင်းရှိသံဃာကိုသုခိသင်၍ ဆန္ဒထိုက်သောရဟန်းတို့၏ဆန္ဒကိုဆောင်၍ညီညွတ်သောသံဃာ၏အလိုအားဖြင့် ၃ ကြိမ်တိုင်တိုင် ခွင့်ပန်လျှောက်ထား၍ပြုအပ်သော (မတကစီဝရဒါန) သေသောရဟန်းသာမဏေ (သင်္ဃန်း) သင်္ဃန်းများကို (ဂိလာနုပဋ္ဌက) သူနာကို လုပ်ကျွေးသော လှူရှင်ရဟန်းတို့အား ပေးခြင်းစသော (ကံ) သည် အပလောက န ကံ မည်၏။

၂။ သိမ်တွင်းရှိသံဃာကိုသုခိသင်၍ ဆန္ဒထိုက်သောရဟန်းတို့၏ဆန္ဒကိုဆောင်၍ ညီညွတ်သောသံဃာ၏အလိုအားဖြင့် တကြိမ်တည်းသောဥတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော (ဥပုသ်ပဝါရဏာ) စသော (ကံ) သည် ဥတ္တိကံမည်၏။

၃။ သိမ်တွင်းရှိသံဃာကိုသုခိသင်၍ ဆန္ဒထိုက်သောရဟန်းတို့၏ဆန္ဒကိုဆောင်၍ညီညွတ်သောသံဃာ၏အလိုအားဖြင့် ပြုအပ်သော (သီမာသမ္ပုတိကံ၊ သီမာသမုဟနကံ၊ ကထိနဒါနကံ) စသော နှစ်ခုတို့၏ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော ဥတ်ရှိသောကမ္မဝါစာဖြင့်ပြုအပ်သော ကံသည် ဥတ္တိဒုတိယကံမည်၏။

၄။ သိမ်တွင်းရှိသံဃာကိုသုခိသင်၍ ဆန္ဒထိုက်သောရဟန်းတို့၏ဆန္ဒကိုဆောင်၍ ညီညွတ်သောသံဃာ၏အလိုအားဖြင့် ပြုအပ်သော (ဥပသမ္ပဒကံ၊ ပဒိုဝါသ်ကံ၊ မာနတ်ကံ၊ အဗ္ဘာနကံ) စသော လေးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော ဥတ်ရှိသော ကမ္မဝါစာဖြင့်ပြုအပ်သော ကံသည်၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကံ မည်၏။

ဒုတိယ ဇယား။

ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာနည်းဥပဒေများ။

[ပုဒ်မ ၁ (၃) (ဂ) နှင့် ပုဒ်မ ၅ ကိုကြည့်ပါ။]

၁။ ။ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနများဆိုင်ရာပိနည်းမိန့်နှင့် ဩဝါဒါစရိယဆရာတော်များရွေးကောက်ပွဲကို ဖြစ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် အစိုးရသာသနာရေးဌာနက ခရိုင်တစ်ခုလျှင်၊ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနတည်ထောင်ရေးအမှုဆောင်ဆရာတော် အနည်းဆုံးတပါးကျ ရွေးချယ်ခန့်အပ်ရမည်။

၂။ ။ယင်းသို့ရွေးကောက်ပွဲကိုဖြစ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်သောဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာန တည်ထောင်ရေးအမှုဆောင်ဆရာတော်သည် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်အရွေးမခံရ။

ခြင်းချက်။ ။သို့ရာတွင် ခရိုင်ဝိနိစ္ဆယဌာန တည်ရာမြို့နယ်တခုလျှင် ခရိုင် ဝိနိစ္ဆယဌာန အတွက် ခရိုင်ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်လေးပါးနှင့် ခရိုင်ဩဝါဒါစရိယဆရာတော်လေးပါးကျ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ရမည်။

၁၀။ ။ဝိနိစ္ဆယဌာန တည်ထောင်ရေး အမှုဆောင်ဆရာတော်က ယင်းသို့ရွေးကောက် ခံရသည့် ခရိုင်ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်အားလုံးကို ခရိုင်မြို့မတွင်စည်းဝေးစေပြီးလျှင်၊ ထိုဆရာတော်တို့အား မိမိတို့အထံမှဖြစ်စေ၊ မိမိတို့ခရိုင်အတွင်းရှိ အခြားသင်္ဃာတိုက်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များထံမှဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော် ဝိနိစ္ဆယဌာနအတွက် ခရိုင်တခုလျှင် ဝိနိစ္ဆယဌာန ဥပဒေပုဒ်မ ၉ အရ ဂုဏ်အင်္ဂါအရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံသော နိုင်ငံတော် ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်တပါးနှင့် နိုင်ငံတော် ဩဝါဒါစရိယဆရာတော်တပါးကျ ရွေးကောက်တင်မြှောက်စေရမည်။

ခြင်းချက်။ ။သို့ရာတွင် ရန်ကုန်မြို့နှင့် မန္တလေးမြို့ဆိုင်ရာ ခရိုင်ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်တို့က နိုင်ငံတော် ဝိနိစ္ဆယဌာနအတွက် တမြို့လျှင်၊ နိုင်ငံတော် ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်ကိုးပါးနှင့် နိုင်ငံတော် ဩဝါဒါစရိယဆရာတော် ကိုးပါးစီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။

၁၁။ ။ရန်ကုန်မြို့နှင့် မန္တလေးမြို့များတွင် မြို့နယ်တခုလျှင်၊ မြို့နယ်ဝိနိစ္ဆယဌာန တခုစီ ရှိစေ၍၊ မြို့တမြို့ကို ခရိုင်တခုအနေထားလျက် မြို့နယ်တနယ်လျှင်၊ ခရိုင်ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်လေးပါးနှင့် ခရိုင်ဩဝါဒါစရိယဆရာတော်လေးပါးကျ ရွေးကောက်တင်မြှောက်စေရမည်။

၁၂။ ။(၁) အရေအတွက် နည်းပါးသော ဂိုဏ်းသံဃာများ အတွက် ထောက်ထား၍—

- (က) နိုင်ငံတော် အထက်ပိုင်း ရွှေကျင်ဂိုဏ်းက နိုင်ငံတော် ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော် တပါးနှင့် နိုင်ငံတော် ဩဝါဒါစရိယ ဆရာတော်တပါး၊ ရွေးကောက်တင် မြှောက်စေရမည်။
- (ခ) နိုင်ငံတော်အောက်ပိုင်းတွင် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းနှင့်ဒွါယဂိုဏ်းအသီးသီးက တဂိုဏ်း လျှင် နိုင်ငံတော် ဝိနည်းမိန့်ဆရာတော်တပါးနှင့် နိုင်ငံတော် ဩဝါဒါစရိယ ဆရာတော်တပါးကျ ရွေးကောက်တင်မြှောက်စေရမည်။

(၂) နည်းဥပဒေခွဲ (၁) အရ၊ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရန်၊ သာသနာရေးဌာနက သက်ဆိုင်ရာဂိုဏ်းကို၊ ၎င်းဂိုဏ်းတွင် ထင်ရှားသောဆရာတော်များမှတဆင့် လျှောက်ထားရမည်။

၁၃။ ။ဌာနတခု၌ အရွေးခံရသော ဆရာတော်သည်၊ အခြားအဆင့်မြင့်သော ဌာန အတွက် အရွေးခံနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းသို့ အဆင့်မြင့်သောဌာနအတွက် အရွေးခံရသည့် ဆရာတော်၏မူလနေရာမှာ လစ်လပ်သည်ဟုမှတ်ယူရမည်။

၁၄။ ။(၁) ဤနည်းဥပဒေများအရ၊ ရွေးဦးပဌမကျမ်းပသော ရွေးကောက်ပွဲနှင့်ပတ် သက်၍၊ ဥပဒေနှင့်မညီညွတ်ဟူ၍ ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံရသောပုဂ္ဂိုလ်များက မကျေနပ်သဖြင့် ကန့်ကွက်လို လျှင် (၇) ရက်အတွင်း ဝိနိစ္ဆယဌာန တည်ထောင်ရေး အမှုဆောင်ဆရာတော်ထံသို့ ကန့်ကွက်လွှာ တင်သွင်းနိုင်၍၊ ထိုကိစ္စကိုဆုံးဖြတ်ရန် ၎င်းဆရာတော်က အများယုံကြည်လောက်သော အခြားဆရာ တော် သုံးပါးအောက်မနည်းသောခုံ ဖွဲ့စည်းစေရမည်။ ထိုခုံအဖွဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အဆုံးသတ် ဆုံး ဖြတ်ချက်ဖြစ်စေရမည်။

(၂) နောက် ရွေးကောက်ပွဲများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကန့်ကွက်မှုများကို၊ အဓိကရုဏ်းမှုများနည်းတူ ဆိုင်ရာဝိနိစ္ဆယဌာနများက အရေးယူရမည်။

၁၅။ ။ မြို့နယ်၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော် ဝိနည်းမီဆရာတော်များသည်၊ ဆိုင်ရာဌာနတွင် တနှစ်လျှင်တကြိမ်ကျ စည်းဝေး၍ ဆိုင်ရာမြို့နယ်၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော် တာဝန်ခံဆရာတော်နှင့် ဆိုင်ရာ တွဲဘက်တာဝန်ခံဆရာတော် အသီးသီးကို ရွေးကောက် တင်မြှောက်ရမည်။

သို့ရာတွင် အခြားမြို့များမှ ထေရဒဿန ဓမ္မဿဝန စသောအကျိုးများအတွက် ကြိုတင်တောင်းဆိုခဲ့သော မထေရ်တို့၏ သွားလာရေးခဲယဉ်းက၊ နိုင်ငံတော် ဝိနည်းမီ ဆရာတော်များ အစည်းအဝေးကို ထိုမြို့များတွင် စည်းဝေးနိုင်စေရမည်။

တတိယ ဇယား။

ရန်ကုန်မြို့နှင့် မန္တလေးမြို့ရှိ မြို့နယ်များဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများ။

[ပုဒ်မ ၂ (၃) ကိုကြည့်ပါ။]

၁။ ။ ရန်ကုန်မြို့ကို အောက်ပါအတိုင်းပိုင်းခြား၍ မြို့နယ်များသတ်မှတ်ထားသည်။

- (၁) ရန်ကုန်အနောက်ပိုင်းမြို့နယ်။
- (၂) ရန်ကုန်အရှေ့ပိုင်းမြို့နယ်။
- (၃) ရန်ကုန်အလယ်ပိုင်းမြို့နယ်။

(၁) ရန်ကုန်အနောက်ပိုင်းမြို့နယ်တွင်၊ ကြည့်မြင်တိုင်အရှေ့ပိုင်း၊ ကြည့်မြင်တိုင်အနောက်ပိုင်းနှင့် ကမာရွတ်ရပ်ကွက်များပါဝင်သည်။

(၂) ရန်ကုန်အရှေ့ပိုင်းမြို့နယ်တွင်၊ သိင်္ဃမြို့၊ ပုဇွန်တောင်နှင့် ဒလရပ်ကွက်များပါဝင်သည်။

(၃) ရန်ကုန် အလယ်ပိုင်းတွင်၊ ရန်ကုန်အနောက်ပိုင်းနှင့် အရှေ့ပိုင်း မြို့နယ်များတွင် မပါဝင်သည့် ဗမာန်း၊ ငါးထပ်ကြီးစသောကျန်ရပ်ကွက်များပါဝင်သည်။

၂။ ။ မန္တလေးမြို့ကို အောက်ပါအတိုင်းပိုင်းခြား၍ မြို့နယ်များသတ်မှတ်ထားသည်။

- (၁) တောင်ပြင်မြို့နယ်။
- (၂) အနောက်ပြင်မြို့နယ်။
- (၃) အရှေ့မြင်နှင့် မြောက်ပြင်မြို့နယ်။